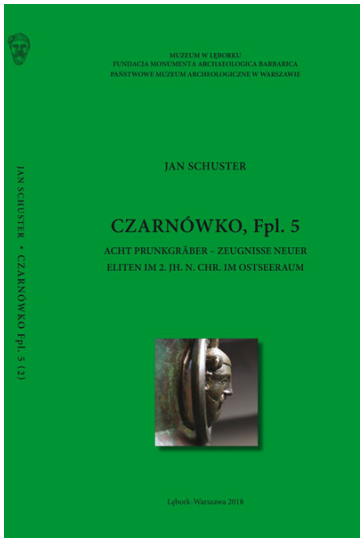

Jan SCHUSTER

CZARNÓWKO, Fpl. 5. Acht Prunkgräber – Zeugnisse neuer Eliten im 2. Jh. n. Chr. im Ostseeraum
(red./Hrsg. J. Andrzejowski)

Muzeum w Lęborku

Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica
Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie
Lębork-Warszawa 2018
242 S. (30 cm)
ISSN 1426-3998
ISBN 978-83-929977-9-5 (Muzeum w Lęborku)
ISBN 978-83-943543-6-7 (Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica)
ISBN 978-83-60099-91-9 (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie)

(PL) Czarnówko, gm. Nowa Wieś Lęborska, pow. lęborski, woj. pomorskie, stan. 5

Czarnówko koło Lęborka to największe cmentarzysko – a właściwie: cmentarzyska – z późnej starożytności nie tylko na ziemiach polskich, ale i w całej Europie Środkowej. Stanowisko odkryto w 1972 roku i niemal w całości zbadano wykopaliskowo w latach 1973–2000 oraz 2008–2013. Prace wykopaliskowe, choć na znacznie mniejszą skalę, wznowiono w roku 2015, po przypadkowym odkryciu grobu daleko poza znanym dotychczas zasięgiem nekropoli – trwają one do dziś…

Ogromna większość grobów pochodzi z czasów od wczesnej epoki żelaza po młodszy okres wpływów rzymskich i wiąże się z nekropolami kultur pomorskiej, oksywskiej i wielbarskiej. Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica patronuje projektowi opracowania jego monografii, realizowanemu w Muzeum w Lęborku.

W drugiej części monografii Czarnówka znajdziemy prezentację i analizę ośmiu grobów tzw. okazałych, kryjących pochówki przedstawicieli miejscowych elit z przełomu II i III wieku n.e. Zmarłym towarzyszyły spektakularne importy rzymskie, m.in. słynny już rzymski kocioł ze stopu miedzi z ataszami w kształcie głów Swebów, bursztynowa przęślica czy tkanina jedwabna – pierwszy pewnie zidentyfikowany wyrób z tego surowca odkryty na terenie *Barbaricum*. Opisane groby znajdują swoje odpowiedniki i na innych terenach środkowej i północnej Europy, co dało podstawę do wydzielenia kolejnego horyzontu grobów „książęcych” z okresu wpływów rzymskich, nazwanego horyzontem
Öremölla-Czarnówko
.

Publikację wydano w ramach projektu *Blask kruszcu i pokusy Rzymu. Groby okazałe z okresu wpływów rzymskich na nekropoli w Czarnówku* ,
zrealizowanego przez Muzeum w Lęborku z dofinansowaniem ze środków Ministerstwa Kultury

i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Dziedzictwo kulturowe
priorytet
Ochrona zabytków archeologicznych
, prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, oraz ze środków Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

Równocześnie tom ten ukazał się w jęz. polskim, , jako wolumin V serii pobocznej Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina.

(DE) Czarnówko, Gemeinde Nowa Wieś Lęborska, Kreis Lębork, Wojewodschaft Pomorskie, stan. 5

Bei Czarnówko bei Lębork handelt es sich um das größte frühgeschichtliche Gräberfeld – eigentlich um den größten Gräberfeldkomplex – nicht nur in Polen, sondern in ganz Mitteleuropa. Der Fundplatz wurde 1972 entdeckt und in den Jahren 1973–2000 und 2008–2013 nahezu vollständig ausgegraben. Die Feldforschungen wurden wenn auch in kleinerem Maßstab 2015 wieder aufgenommen, als man zufällig auf ein weit außerhalb des bekannten Areals der Nekropole gelegenes Grab stieß. Sie dauern bis heute an…

Die meisten Gräber datieren in die Periode von der frühen Eisenzeit bis in die jüngere Kaiserzeit und lassen sich mit der Pommerschen Kultur, der Oksywie-Kultur und der Wielbark-Kultur verbinden. Die Stiftung Monumenta Archaeologica Barbarica fördert das durch das Museum in Lębork realisierte Projekt einer Publikation der Grabungsergebnisse.

Der zweite Teil der Czarnówko betreffenden Serie enthält die Vorlage und Bewertung von acht sog. Prunkgräbern von der Wende des 2. zum 3. Jh., in denen die Vertreter einheimischer Eliten bestattet wurden. Sie bargen spektakuläre römische Importprodukte, wie den berühmten Kessel aus Kupferlegierung mit Suebenkopfattaschen, einen Bernsteinspinnrocken oder ein Seidengewebe das erste sicher als solches identifizierte im gesamten Barbaricum. Die Gräber haben Entsprechungen in Befunden anderer nord- und mitteleuropäischer Regionen, was zur Herausarbeitung eines „Fürstengräberhorizontes” *Öremölla-Czarnówko* erlaubt.

Die Publikation erschien im Rahmen des Projektes *Blask kruszcu i pokusy Rzymu. Groby okazałe z okresu wpływów rzymskich na nekropoli w Czarnówku*
, realisiert durch das Muzeum w Lęborku, teilfinanziert durch das Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego im Rahmen des vom Narodowy Instytut Dziedzictwa geführten Programmes
Dziedzictwo kulturowe
, Priorität
Ochrona zabytków archeologicznych
, und durch das Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Die Drucklegung wurde finanziell durch das Deutsche Archäologische Institut unterstützt.

Die Monographie erschien zugleich in polnischer Sprache als Band VIII der Nebenserie *Series Gemina*
der Hauptserie Monumenta Archaeologica Barbarica.